

ISSN 2616-6895

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК
Евразийского национального
университета имени Л.Н.Гумилева

BULLETIN
of the L.N.Gumilyov Eurasian
National University

ПЕДАГОГИКА. ПСИХОЛОГИЯ. ӘЛЕУМЕТТАНУ сериясы
PEDAGOGY. PSYCHOLOGY. SOCIOLOGY Series
Серия **ПЕДАГОГИКА. ПСИХОЛОГИЯ. СОЦИОЛОГИЯ**

2(123)/2018

1995 жылдан бастап шығады
Founded in 1995
Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады
Published 4 times a year
Выходит 4 раза в год

Астана, 2018
Astana, 2018

Бас редакторы
п.ғ.д., проф.
А.А. Молдажанова (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары (педагогика)

Г.Ж. Менлибекова, п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары (психология)

А.Р. Ерментаева, п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары (социология)

Н.О. Байғабылов, PhD (Қазақстан)

Редакция алқасы

Иванова Г.П.

п.ғ.д. (Ресей)

Исламова З.М.

п.ғ.к., доцент (Ресей)

Кажғалиева А.

докторант (Қазақстан)

Калдыбаева О.В.

PhD (Қазақстан)

Колева И.

Докт. (Болгария)

Сейтқазы П.Б.

п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Сунарчина М.М.

э.ғ.д., проф. (Ресей)

Толеубекова Р.К.

п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Уразбаева Г.Т.

п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Хан Н.Н.

п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Хаяти Тюфекчиоглу

э.ғ.д., проф. (Түркия)

Шайхисламов Р.Б.

э.ғ.д., проф. (Ресей)

Шалғынбаева Қ.Қ.

п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сәтпаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31432)

E-mail: vest_pedpsysoc@enu.kz

Жауапты хатшы, компьютерде беттеген

Д.С. Байтлесова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы. Педагогика. Психология. Әлеуметтану сериясы

Меншіктенуші: ҚР БЖҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК

Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігімен тіркелген.

27.03.18 ж. № 17001-Ж -тіркеу куәлігі

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Тиражы: 40 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: (7172)709-500 (ішкі 31432)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.

A.A. Moldazhanova (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief (pedagogy)

G.Zh.Menlibekova, Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.
(Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief (psychology)

A.R. Yermentayeva, Doctor of Psychological Sciences,
Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief (sociology)

N.O. Baigabylov, PhD in Sociology (Kazakhstan)

Editorial board

Hayati Tufekcioglu

Doctor of Sociology, Prof. (Turkey)

Islamova Z.M.

Can. of Pedagogical. Sciences, Assoc.Prof (Russia)

Ivanova G.P.

Doctor of Pedagogical Sciences (Russia)

Kazhgaliyeva A.

Doctoral Candidate (Kazakhstan)

Kaldybayeva O.V.

PhD (Kazakhstan)

Khan N.N.

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.(Kazakhstan)

Koleva I.

Dr. (Bulgaria)

Seytkazy P.B.

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.(Kazakhstan)

Shaikhislamov R.B.

Doctor of Sociology, Prof. (Russia)

Shalgynbayeva K.K.

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.(Kazakhstan)

Sunarchina M.M.

Doctor of Sociology, Prof. (Russia)

Toleubekova R.K.

Doctor of Pedagogical Sciences, prof.(Kazakhstan)

Urazbayeva G.T.

Doctor of Pedagogical Sciences, prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008

Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31432)

E-mail: vest_pedpsysoc@enu.kz

Responsible secretary, computer layout:

D.S. Baytlessova

Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University Pedagogy. Psychology. Sociology Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by the Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration number 17001-Ж from 27.03.18

Periodicity: 4 times a year

Circulation: 40 copies

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31-432)

Главный редактор
д.п.н., проф.
А.А. Молдажанова (Казахстан)

Зам. главного редактора (педагогика)

Г.Ж. Менлибекова, д.п.н., проф.
(Казахстан)

Зам. главного редактора (психология)

А.Р. Ерментаева, д.п.н., проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора (социология)

Н.О. Байгабылов, PhD (Казахстан)

Редакционная коллегия

Иванова Г.П.

д.п.н. (Россия)

Исламова З.М.

к.п.н., доцент (Россия)

Кажгалиева А.

докторант (Казахстан)

Калдыбаева О.В.

PhD (Казахстан)

Колева И.

Докт. (Болгария)

Сейтказы П.Б.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Сунарчина М.М.

д.с.н., проф. (Россия)

Толеубекова Р.К.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Уразбаева Г.Т.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Хан Н.Н.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Хаяти Тюфекчиоглу

д.с.н., проф. (Турция)

Шайхисламов Р.Б.

д.с.н., проф. (Россия)

Шалгынбаева К.К.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408

Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31432)

E-mail: vest_pedpsysoc@enu.kz

Ответственный секретарь, компьютерная верстка

Д.С. Байтлесова

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Педагогика. Психология. Социология.

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Зарегистрировано Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан. Регистрационный номер 17001-Ж от 27.03.18.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 40 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31-432)

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

<i>Әбілдина Ж.К., Молдумарова Ж.К., Молдумарова Ж.Е., Әлімқұлова Э.Ж., Әбілдина Р.К.</i> Жаратылыстану ғылыми пәндерін виртуалдық шындық технологияларын қолдана отырып оқыту мәселесі.....	8
<i>Абильгазиева Ж.К.</i> Тұлғалық-әрекеттік тәсіл – тілдік пәндер оқыту модулінің бірыңғай бағыты	18
<i>Абдыхалықова А.М., Какимова А.Ж.</i> Подкастарды пайдалану арқылы шет тілі сыныбын өзгерту	23
<i>Ақбаева Г.Н., Сейлханова А.Е.</i> Қазақстан үшін e-learning шынайы оқу үдерісі ме?	28
<i>Алефиренко Н.Ф.</i> Лексиканы оқытудың танымдық-дидактикалық негіздері: Мәселені баяндау.....	34
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Кәсіби шетел тілін үйренуге арналған тұлғалық -бағытталған тәсілі	42
<i>Аубакиров Е.Б., Метин О., Тульбаева Р.Э.</i> Интеллектум бағдарламасының заманауи дағдыларды қалыптастырудағы орны	49
<i>Байбек А.Қ.</i> Этносольфеджио курсындағы ауызша жұмыс түрлері халық әншілерін тәрбиелеудің негізгі жолы.....	55
<i>Бурмистрова В.А., Исатаева М.С.</i> Тілдік пәндер шеңберінде ғылыми-бағдарланған оқыту	63
<i>Есенғалиева А.М., Сағымбаева Ж.Е., Исақова А.Р. , Молдахметова Г.З.</i> Тыңдалымға оқытудағы жалпы қиындықтар.....	70
<i>Жолдасбекова С.А., Иманкулова Л.Б.</i> Болашақ кәсіптік оқыту педагогының ғылыми зерттеушілік іс-әрекетін қалыптастыру мүмкіндіктері	78
<i>Заклинская А.К.</i> Хореографиялық оқу орындарында педагогтың кәсіби этикасының негізгі мақсаттары	83
<i>Ибадуллаева С.Ж., Русанов А.М., Нурғалиева А.А., Ауезова Н.С.</i> Болашақ биолог мұғалімдердің өздігінен білім алу қабілеттерін интербелсенді	91
<i>Калкеева К.Р.</i> Өркениетті тұрғыдан қарау – қазақстандық қоғамның рухани жаңғыруы	99
<i>Карманова Ж.А., Абылайхан С.М.</i> Адамгершілік мәдениет түсінігі және маңызы	105
<i>Құдышева А. А., Темиргалинова А. К.</i> Жоғарғы оқу орнының студенттерінің дамуындағы көпмәдени ортаның рөлі ...	111
<i>Мирза Н.В. Мағзұмова Н.К.,</i> Қазіргі заманғы мектепті басқарудың инновациялары	115
<i>Муликова С.А., Казимова Д.А. , Спирина Е.А.</i> Жұмысқа орналастыру: жұмыс беруші және ЖОО-ның түлегінің қажеттілігін талдау.....	122
<i>Рахметова Н.Б., Оспанбекова Г.Д.</i> Болашақ мамандардың кәсіби шеберлігін өзіндік жұмыстарды орындау арқылы жетілдіру.....	131
<i>Салиева А.Ж., Евнеева Г.О.</i> Қазақстан республикасының жоғары оқу орнындағы студенттерінің қазіргі әлеуметтік белсенді дамуы	136
<i>Толубекова Р.К., Имашева Т.Б.</i> Болашақ әлеуметтік педагогтың өзін-өзі дамытудың теориялық алғышарттары.....	146
<i>Төрбаева К. Ж., Мамбеталина А.С., Турбаева Ш.М.</i> Жоғары оқу орны студенттерінің оқу үдерісіне бейімделу жағдайы	152
<i>Уанбаев Е.К.</i> Шығыс Қазақстан облысының аудандарындағы бұқаралық спорт жұмыстары дамуының әлеуметтік-экономикалық жайлары.....	162
<i>Шолпанқұлова Г.К.</i> Болашақ мамандарды кәсіби даярлаудағы интеграция мен дифференциацияның рөлі.....	168

ПСИХОЛОГИЯ

<i>Ерментаева А.Р., Аубакирова Ж.К., Исмагамбетова А.К.</i> Бастауыш сынып оқушыларының тұлғалық дамуы	173
--	-----

СОЦИОЛОГИЯ

<i>Қалдыбаева О.В.</i> Қазіргі заманғы Қазақстан жастарының дәстүрлі емес діни ұйымдарға қатынасы	178
<i>Сабиров И.В., Байгабылов Н.О.</i> «Халал» тағамының әлеуметтік тәжірибесінің әлеуметтік- тарихи аспектілері	188
<i>Тажиббаева Г.</i> Қазақстанның әлеуметтік құрылымында собилдік бірлестіктің өзгерістері.....	191

CONTENTS

PEDAGOGY

<i>Abeldina Zh.K., Moldoudarova Zh.K., Molmudarova Zh.E., Alimkulova E.Zh., Abeldina R.K.</i> To the question of studying natural science disciplines using virtual reality technologies.....	8
<i>Abilgazyeva Zh.K.</i> The personal-activity method is a single direction of teaching language module	18
<i>Abdykhalykova A.M., Kakimova A.Zh.</i> Transforming foreign language classroom using authentic podcasts.....	23
<i>Akbaeva G.N., Seilkhanova A.Ye.</i> Is e-learning a real learning process for Kazakhstan?	28
<i>Alefrenko N.F.</i> Cognitive-didactic Bases of Teaching Vocabulary: To the statement of the issue.....	34
<i>Aubakirova G.T., Volodina E.O., Kalieva S.N.</i> Personally-oriented approach in teaching a professionally-oriented foreign language	42
<i>Aubakirov Y.B., Metin O., Tulbayeva R.Y.</i> The role of Intellectum program in formation modern skills	49
<i>Baibek A.K.</i> Oral forms of work in the course of Ethnosolfegio as a traditional principle of educating the national singers.....	55
<i>Burmistrova V.A., Issatayeva M.S.</i> Research-based learning within the framework of language disciplines	63
<i>Yessengaliyeva A.M., Sagimbayeva J. E. , Moldakhmetova G.Z., Iskakova A.R.</i> The common obstacles within listening comprehension: challenges and recommendations	70
<i>Zholdasbekova S.A., Imankulova L.B.</i> Possibilities for forming research activity of the future teacher of professional education.....	78
<i>Zaklinskaya A.K.</i> The main objectives of the professional ethics of the teacher in the choreographic educational institutions....	83
<i>Ibadullayeva S.Z., Rusanov A.M., Nurgalieva A.A., Auezova N.S.</i> Development of independent learning skills for future biology teachers through interactive learning technology	91
<i>Kalkeeva K.R.</i> Civilization approach - the potential of spiritual enrichment of Kazakhstan society.....	99
<i>Karmanova Zh.A., Abylaikhan S.M.</i> The meaning and concept of moral culture	105
<i>Kudyshева A. A., Temirgalinova A. K.</i> The role of the polycultural environment in development of students of the higher education	111
<i>Mirza N.V., Magzumova N.K.</i> Innovations in the management of modern school	115
<i>Mulikova S., Kazimova D., Spirina YE.</i> Employment: analysis of needs of the employer and graduates of higher education...	122
<i>Rakhmetova N.B., Ospanbekova G.D.</i> Improving of professional skills for future specialist by self employed jobs.....	131
<i>Saliyeva A.Zh., Yevneyeva G.O.</i> The current state of development social activity students in university in the republic of Kazakhstan.....	136
<i>Toleubekova R.K., Imasheva T.B.</i> The oretical background of professional self-development of the future social pedagogue ...	146
<i>Turebayeva K.Zh., Mambetalina A.S., Turebayeva Sh.M.</i> Adaptation of students of higher educational institutions to the educational process	152
<i>Uanbayev E.K.</i> Social and economic preconditions for the development of mass sports of regions of Eastern Kazakhstan.....	162
<i>Sholpankulova G.K.</i> The role of integration and differentiation in the professional training of future specialists	168

PSYCHOLOGY

<i>Yermentayeva A.R., Aubakirova Zh.K. , Ismagambetova A.K.</i> The development of the students personality in primary school.....	173
--	-----

SOCIOLOGY

<i>Kaldybayeva O.V.</i> Attitude of young people of modern Kazakhstan to non-traditional religious organization.....	178
<i>Sabirov I.V., Baigabylov N.O.</i> Socially - historical aspects of social practice of “halal” food	188
<i>Tazhibayeva G.</i> Changes in social structure of Kazakhstan after the soviet union collapsed	191

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

<i>Абельдина Ж.К., Молдумарова Ж.К., Молдумарова Ж.Е., Алимкулова Э.Ж., Абельдина Р.К.</i> К вопросу об изучении естественнонаучных дисциплин с применением технологий виртуальной реальности	8
<i>Абильгазиева Ж.К.</i> Личностно-деятельностный метод – единое направление обучения предметам языкового модуля	18
<i>Абдыхалыкова А.М., Какимова А.Ж.</i> Трансформация класса иностранного языка используя аутентичные подкасты.....	23
<i>Ақбаева Г.Н., Сейлханова А.Е.</i> Является ли e-learning реальным процессом обучения для Казахстана?.....	28
<i>Алефиренко Н.Ф.</i> Когнитивно-дидактические основы обучения лексике: К постановке проблемы.....	34
<i>Аубакирова Г.Т., Володина Е.О., Калиева С.Н.</i> Личностно-ориентированный подход в обучении профессионально-ориентированному иностранному языку	42
<i>Аубакиров Е.Б., Метин О., Тульбаева Р.Э.</i> Роль программы Интеллектум в формировании современных навыков.....	49
<i>Байбек А.К.</i> Устные формы работы в курсе этносольфеджио как традиционный принцип воспитания народных певцов	55
<i>Бурмистрова В.А., Исатаева М.С.</i> Научно-ориентированное обучение в рамках языковых дисциплин	63
<i>Есенғалиева А.М., Сағымбаева Ж.Е., Исақова А.Р., Молдахметова Г.З.</i> Общие трудности при обучении аудированию	70
<i>Жолдасбекова С.А., Иманкулова Л.Б.</i> Возможности формирования исследовательской деятельности будущего педагога профессионального образования	78
<i>Заклинская А.К.</i> Основные задачи профессиональной этики педагога в хореографических учебных заведениях	83
<i>Ибадуллаева С.Ж., Русанов А.М., Нурғалиева А.А., Ауезова Н.С.</i> Развитие самостоятельных навыков обучения будущих учителей биологии с помощью интерактивной технологии обучения.....	91
<i>Калкеева К.Р.</i> Цивилизационный подход – потенциал духовного обогащения казахстанского общества.....	99
<i>Карманова Ж.А., Абылайхан С.М.</i> Понятие и значение нравственной культуры	105
<i>Қудышева А. А., Темірғалинова А. К.</i> Роль поликультурной среды в развитии студентов вуза	111
<i>Мирза Н.В. Мағзумова Н.К.,</i> Инновации в управлении современной школой	115
<i>Муликова С.А., Казимова Д.А., Е.А. Спирина Д.А.</i> Трудоустройство: анализ потребностей работодателя и выпускника вуза.....	122
<i>Рахметова Н.Б., Оспанбекова Г.Д.</i> Совершенствование профессиональных навыков будущих специалистов посредством выполнения самостоятельных работ.....	131
<i>Салиева А.Ж., Евнеева Г.О.</i> Современное состояние развития социальной активности студентов в высшем учебном заведении в Республике Казахстан	136
<i>Толеубекова Р.К., Имашева Т.Б.</i> Теоретические предпосылки профессионального саморазвития будущего социального педагога.....	146
<i>Турбаева К.Ж., Мамбеталина А.С., Турбаева Ш.М.</i> Адаптация студентов высших учебных заведений к учебному процессу.....	152
<i>Уанбаев Е.К.</i> Социально-экономические предпосылки развития массового спорта районов Восточно-Казахстанской области.....	162
<i>Шолпанкулова Г.К.</i> Роль интеграции и дифференциации в профессиональной подготовке будущих специалистов	168

ПСИХОЛОГИЯ

<i>Ерментәева А.Р., Аубакирова Ж.Қ., Исмағамбетова А.К.</i> Развитие личности учащихся в начальных классах.....	173
---	-----

СОЦИОЛОГИЯ

<i>Калдыбаева О.В.</i> Отношение молодежи современного Казахстана к нетрадиционным религиозным организациям.....	178
<i>Сабиров И.В., Байгабылов Н.О.</i> Социально - исторические аспекты социальной практики «халяльной» пищи.....	188
<i>Тажибаева Г.</i> Изменения в социальной структуре Казахстана после Советского Союза.....	191

SRSTI 04.51.59.

I.V. Sabirov¹, N.O. Baigabylov²

¹*Saint Petersburg State University, St. Petersburg, Russia*

²*L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan*

(E-mail:¹cube.b@mail.ru ²n.baigabylov@gmail.com)

Socially - historical aspects of social practice of “halal” food

Abstract. The article presents an analysis of religious factors which had an impact on the formation of the social practice of Halal food as a scientific direction in economic sociology. There are presented the components of the social structure of Halal food practices, which became the basis for the Halal brand as useful, safe and quality product in general.

Questions related to the production, handling and consumption of food are systematized by Sharia (a set of prescriptions contained in the Quran and Sunnah). The term “Halal”, which in Arabic means permitted or allowed, is used to denote the category permitted by the Shariah. The term “Haram” is applied to the category of forbidden, and everything that implies excess in accumulation, consumption, production is designated by the term “Israf”.

This job also interprets the works of such sociologists as P. Sorokin and G. Simmel.

Keywords. Islam, Muslims, social nutrition practices, social structure of nutrition practices, halal, haram, Israf.

Recently it is observed the considerable influence of religion on all spheres of human activity, in this particular case, Islam and formation of such social practice of food as “halal». Islam, being the second for number dogma after Christianity, confesses practically in all parts of the world (more than 120 countries), including Russia in particular, its extensive regions as Tatarstan, Bashkortostan, the republics of the North Caucasus and Central Asia”[1].

The chief representative and the founder, who laid the foundation of not only the religion, but also the Arab state, is God’s messenger, the Prophet Muhammad, whose name meant “Worthy of Praise”. Muhammad is not only the founder of the Muslim community (ummah), to whom Allah sent the Holy Scripture - the Quran, but also a political figure who created a powerful state within the territory of West Arabia with an indigenous population “who had so far taken little or no part in religious and cultural life of the humanity.” [2].

The Quran according to Islam is a revelation, a divine guidance and governance sent by Allah through the prophetic mission of Muhammad. The Quran includes the guidance, principles and laws, through which a person can establish relations with God, himself and the society. For the sake of a righteous and happy life, a Muslim should unquestioningly follow the divine imperatives; avoid its prohibitions and restrictions.

Questions related to the production, handling and consumption of food are systematized by Sharia (a set of prescriptions contained in the Quran and Sunnah). The term “Halal”, which in Arabic means permitted or allowed, is used to denote the category permitted by the Shariah. The term “Haram” is applied to the category of forbidden, and everything that implies excess in accumulation, consumption, production is designated by the term “Israf”.

In Islam, the social structure of collective eating, assumes following of a certain hierarchy, to the code, rules and norms of table etiquette by means of which are designated and established its contents and requirements. When Muhammad’s companions appealed to him with a request to explain why they eat, but couldn’t be sated enough, he asked them: “May be (you eat) separately.” They said: “Yes, it is.” Then (Muhammad) said: “So get together for food and remember the name of Allah, the food will be blessed for you.” [3, 4] The recommendation of collective eating becomes an important element in the formation of the social structure of food: “One meal will suffice for two, food for two will be enough for four, and food for four will be enough for eight” [5].

G. Simmel noted in his work that as a result of overcoming the purely egoistic, lower and connecting it with the highest spiritual order, a socializing force is generated that forms the social structure of the joint meal [6], as well as the content of the table etiquette “it is not allowed in the process of a meal to lean on anything: “during the meal, I (Muhammad) do not lean (on anything)”.

The order of consumption doesn’t always depend on the social status of the individual, when Muhammad was brought milk mixed with water, and to his left and in front of him were his companions, to the right a simple Bedouin, prophethad drunk from a jar, handed to Beduin with the words: “It is necessary to pass

the cup to those who sits on the right». As for compliance with the hierarchy, the owner of the drink should first of all share with others, and only then he is allowed to drink himself: “let the one who gives drinks drink the last himself”. This tradition secures in the individual’s mind the idea “not only for oneself, but for others”, also preserving the socializing force of a collective meal, overcoming the immanent selfishness of a person.

Also in the hadith, there are contradictions in the etiquette of consumption, for example, inadmissibility of consumption of food and water in a standing position: “None of you should drink standing up, and who will forget (about this and drink something standing), let him vomit (the drink)” although in other texts we read that drinking standing is not forbidden:” He (Mohammed) drank it (water)standing “,” I saw how (Muhammad) drank while standing and sitting”. This is explained by the peculiarity of the nomadic lifestyle of the Arabs, the complexity of the nomadic life and military confrontation with other religious groups. Sunnah texts (texts supplementing the Quran) contain recommendations for preventing Israf at taking and ending the meal: “Let him who eats, lick his hand or let it be licked (by close family members)”; “The shaitan is next to him, (does not live a man) and during eating, and if any of you drop a piece, clear away (mote), which will stick to him, and then eat, not leaving it to the shaitan”, The implementation of which allows for an economical consumption of food.

Muhammad in his doctrine urges not to eat food and to drink drinks from such precious metals as gold and silver: “Don’t drink from gold and silver vessels and don’t wear dibaj (expensive silk-based cloth) and silk (clothes),for, truly, (all this is intended) for them (infidels) in the world by the dolmets, andfor you - in the eternal world”; “In the belly of one who drinks from a silver vessel, the flame of Hellna (hell) will make noises” In some sources, this prohibition is isclarified due to gender differences, for example, men are not supposed to wear gold and silver ware, because they are only for women. However, we assume that precious products act as an element of the owner’s social status, while in Islam the desire for luxury is not encouraged and falls into the category of Israf.

In Islam, as in Judaism, a list of animals is regulated, meat and derivatives of which are forbidden to eat, for example, there is a ban on eating any wild beast that has tusks, as well as any bird that has claws. The exception of the general prohibition is the chicken, although in some mazhabs (sharia law) it is allowed to eat hyenas.

In the fifth chapter (sura) of the Quran, called “The Meal”(Al’-Maida), there is a direct indication of the prohibition of eating the dead. In addition to the dead and blood, there is a ban on pork, but the reason for its introduction is not specified. It is assumed that the ban on pork was simply borrowed by Muhammad from Judaism, so as not to contradict the prohibitions set by Abraham.

Thus, for example, Douglas, analyzing the Old Testament text, comes to the conclusion that domesticated livestock, unlike wild animals, is in its own way a slave of man who made an alliance with it, just as God made an alliance with man. Pets have to meet two criteria to be considered pure (they must chew gum and have bifurcated hooves), the pig does not satisfy any of the signs, so it cannot be classified as a pure animal.

However, in the case of forced hunger, when there is simply no possibility of finding the permitted food, the Quran provides for the admission of use of the

forbidden. Sorokin wrote that “strong psychological hunger and thirst can overcome social and psychological irritants of behavior,” under their influence, “believers often eat food forbidden by religion, for Orthodox isferial food during the fast, for Mohammedan is pork”[7].

In the Quran, it is indicated that donkeys, mullahs and horses serve the human transport, therefore, it is not allowed to eat them: “He created for you(horses, mules and donkeys), so that you ride on them, and for decoration”; but, the use of horse meat is allowed: “[Once] during the life of the Messenger of Allah, we stabbed the

horse and ate it.” An important role is played by the restrictions placed on slaughtering animals, namely the requirement to damage the body of an animal with a sharp object for the purpose of releasing blood and obligatorily holding a prayer ritual

before the procedure.

It is noteworthy that before the adoption of Islam, Arabs used alcoholic beverages, which were made from five types of foods: wheat, barley, dates, raisins and honey. «This addiction to wine is reflected in their language, in which the wine has about a hundred names, and in their poetry, which gives praise to wine, cups and feasts”. In Islam, the use of alcohol, gambling and fortune-telling are identified with the activities

of the shaitan and belong to the category «Hamr». The use of alcohol is unacceptable even for medicinal purposes: “Truly, this is not a medicine, but a disease!».

Thus, the social structure of the practice of halal food includes the following elements: food bans (Israf), regulating human food behavior in terms of religious ethics, recommendations for eating “sharing food with others,” prayer rituals: at the

beginning of food intake and the end, compliance to the rules of the meal, the requirements before slaughtering the permitted animal, etc. Concluding, we note that the development of the industry “halal” in the modern food market, where poor quality and outright harmful products dominate, will play an important role not only in raising awareness of human and religious tolerance, but also to strengthen the individual’s responsibility for the quality of their food.

References

1. Abu A. Quran . Translation of the meaning of the ayats and their brief interpretation/ A. Abu.- Kiev.:Filomatis. - 2015. - 760 p.
2. Bartold V. Works on the history of Islam and the Arab Caliphate/ V.Bartold.-M.: Vost. Literature.- 2002. – 81 p.
3. Kamila bint R. Muslim cuisine / R. Kamila bint.- Saint Petersburg: Dilya.- 2013. – 207 p.
4. Douglas M. Purity and Danger: Analysis of ideas about desecration and taboo / M. Douglas.-M.:Kanon-press, 2003.- 286 p.
5. Muslim. S. Muhtasar “Sahih” of Imam Muslim: a summary/S.Muslim.-M.: Umma, 2011. – 520 p.
6. Зиммель Г. Социология трапезы // Социология: теория, методы, маркетинг. 2010. № 4. – С. 187-192.
7. Sorokin P.A. Public textbook of sociology. Articles of different years. Institute of Sociology./P.Sorokin.- M. Nauka, 1994 - 92 p.

И.В. Сабиров, Н.О. Байгабылов

Санкт-Петербургский государственный университет, Санкт-Петербург, Россия
L.N. Евразийский национальный университет им. Гумилева, Астана, Казахстан

Социально - исторические аспекты социальной практики «халяльной» пищи

Аннотация. В статье представлен анализ религиозных факторов, которые повлияли на формирование социальной практики халяльной пищи как научного направления в экономической социологии. Представлены компоненты социальной структуры халяльской пищевой практики, которая стала основой для бренда Halal как полезного, безопасного и качественного продукта в целом.

Вопросы, связанные с производством, обработкой и потреблением продовольствия, систематизируются шариатом (набор предписаний, содержащихся в Коране и Сунне). Термин «Халяль», который по-арабски означает разрешенный или разрешенный, используется для обозначения категории, разрешенной шариатом. Термин «Харам» применяется к категории запрещенных, и все, что подразумевает превышение накопления, потребления, производства, обозначается термином «Исраф».

Эта работа также интерпретирует работы таких социологов, как П. Сорокин и Г. Симмель.

Ключевые слова. Ислам, мусульмане, практика общественного питания, социальная структура практики питания, халяль, харам, Исраф.

И.В. Сабиров, Н.О. Байгабылов

Санкт-Петербург мемлекеттік университеті, Санкт-Петербург, Ресей
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

«Халал» тағамының әлеуметтік тәжірибесінің әлеуметтік-тарихи аспектілері

Аннотация. Мақалада экономикалық әлеуметтанудағы ғылыми бағыты ретінде халал тағамның әлеуметтік тәжірибесін қалыптастыруға әсер ететін діни факторлардың талдауы келтірілген. Halal бренді үшін негіз болатын пайдалы, қауіпсіз және сапалы өнім ретінде негізделген Halal-түлік практикасының әлеуметтік құрылымының компоненттері ұсынылған.

Тамақ өнімдерін өндіруге, өңдеуге және тұтынуға қатысты сұрақтар Шариғатпен жүйеленген (Құран мен Сүннеттегі рецептер жиынтығы). «Халал» термині араб тілінде рұқсат етілген немесе рұқсат етілген, Шариғатта рұқсат етілген санатты белгілеу үшін қолданылады. «Харам» сөзі тыйым салынған санатқа жатады және жинақтау, тұтыну, өндірісте асып кетуді білдіретін барлық нәрсе «Исраф» терминімен белгіленеді.

Бұл жұмыс сондай-ақ П.Сорокин мен Г. Симмел сияқты әлеуметтанушылардың жұмыстарын түсіндіреді.

Түйін сөздер. Ислам, мұсылмандар, әлеуметтік тамақтану, тамақтанудың әлеуметтік құрылымы, халал, арам, исраф.

References

1. Abu Adel. Quran . Translation of the meaning of the ayats and their brief interpretation(Filomatis, Kiev, 2015).
2. Bartold V.V. Works on the history of Islam and the Arab Caliphate (Vost. lit, Moscow, 2002).
3. Kamila BintRasul. Muslim cuisine(Dilya, Saint Petersburg, 2013).
4. Douglas M. Purity and Danger: Analysis of ideas about desecration and taboo(Kanon-press, M. Douglas, 2003).
5. The Muslim. Sahih. Muhtasar “Sahih” of Imam Muslim: a summary/ Zaki-ad-din and others (comp.); trans. with Arab., note., decree. A. Nirsha(Ummah, Moscow, 2011).
6. Simmel G. Sociology of the Meal // Sociology: theory, methods, marketing, 4 187 (2010).
7. Sorokin P.A. Public textbook of sociology. Articles of different years / Institute of Sociology(Nauka, Moscow, 1994).

Information about the author:

Сабиrow И.В. – экономикалық әлеуметтану кафедрасының 3-ші курс аспиранты, Санкт -Петербург мемлекеттік университеті, Санкт-Петербург Россия.

Байғабылов Н.О. – әлеуметтану кафедрасының доценті м.а. PhD, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Астана, Қазақстан.

Sabirov I.V. – Faculty of Sociology, Saint Petersburg State University, St. Petersburg, Russia.

Baigabylov N.O. – Department of Sociology, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

SRSTI 04.41.21.

G.Tazhibayeva

University of Istanbul, Istanbul, Turkey

(E-mail: didar85_2009@mail.ru)

Changes in social structure of Kazakhstan after the soviet union collapsed

Abstract. The article deals with the issues of the middle class. Comparative analysis of the Soviet period. Independent Kazakhstan is also in the research facility. Also factors that influence the formation of the social structure of society, including the class structure of society and the middle class of Kazakhstan at a new stage, are also considered. Features in the socio-political structure of post-Soviet Kazakhstan are also in the author's object.

The author examines the socio-economic development of the post-Soviet countries including Kazakhstan by linking with Turkey. According to the description of the author in developed countries, the middle class consists mainly of entrepreneurs, intellectuals, employees, representatives of creative professions, highly skilled workers.

Keywords. Soviet union, social structure, middle class, stratification

After the collapse of the USSR, the social structure of Kazakhstan began to change rapidly. The adoption of a new model of the economy is one of the main reasons for these rapid changes. At a new stage, old property relations began to change in Kazakhstan, new structures and social changes began to influence the social structure of society. As a result of these events, social groups and classes of the USSR began to develop in a new society. In this regard, the first change in property relations was introduced for a short time. It is also worth considering the factors that influence the formation of the social structure of society, including the class structure of society and the Kazakh middle class in a new stage.

In the first years of Independence in the economic space, Soviet society was based on public and state property. Citizens had the right to own private property. However, private property belonged exclusively to the owners of land, money and owners of a certain capital. From 1991-1992 in the 20th century, the process of privatization began in Kazakhstan and continued until the first decade of Independence. In this period, state farms, lands, a lot of enterprises, banks, all service sectors were privatized. Private property began to develop in various forms and in many political spheres, private and corporate property arose. The goal of all measures related to the transition to private property and market relations is to be able to develop many economic issues with respect to individual initiatives and membership in free public institutions. The development of the market enabled the country to implement economic reforms that provide an opportunity to increase the level of economic development.

Gradually, various measures were taken to democratize society, implement new political and social reforms that are still being carried out, improve the culture, education and human values of people. Of course, it took a lot of time to resolve these issues, but at the beginning of the 20th century, Kazakhstan